

Innst. 198 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:34 S (2013–2014)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Snorre Serigstad Valen om umerkede graver

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sikre at navnene på de menneskene som ligger gravlagt i en anonym massegrav på Ris gravlund i Oslo gjøres tilgjengelig, samtidig som personvernet ivaretas, slik at familiene kan få visshet og verdighet.
2. Stortinget ber regjeringen undersøke om det finnes flere lignende graver som på Ris gravlund i Oslo andre steder i landet, for å kunne gi svar til familier som ikke vet hvor deres familiemedlemmer er gravlagt.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti,

Torgeir Knag Fylkesnes, viser til dokumentet.

Komiteen viser til at det på Ris kirkegård i Oslo er en minnelund for anonyme urnegraver etter pasienter ved Gaustad sykehus som ble gravlagt i perioden 1965–1987. Historien bak disse gravene er ikke fullt ut kjent.

Komiteen viser videre til statsrådets svarbrev 1. april 2014 med orientering om saken. Det pekes her på at anonym gravlegging er en verdig form for gravlegging som anerkjennes og reflekteres i dagens regelverk.

I statsrådets svarbrev vises det til forskrift av 10. januar 1997 nr. 16 til gravferdsloven § 19 annet ledd, der opplysninger om anonyme gravlegginger og personlige forhold er undergitt taushetsplikt.

Komiteen merker seg at taushetsplikten derimot ikke er til hinder for at opplysningene kan gjøres kjent for dem det direkte gjelder. Videre merker komiteen seg at statsråden i sitt svarbrev presiserer at dersom det faktisk har skjedd gravlegginger i den anonyme minnelunden i strid med ønsket fra avdødes nærmeste etterlatte, er dette brudd på forutsetningene for anonym gravlegging. I slike tilfeller må etterlatte kunne få opplysninger om den gravlagte fra den lokale gravplassmyndigheten. Dette må vurderes konkret og avgjøres av gravplassmyndigheten lokalt.

Komiteen har merket seg at historikeren Per Haave, medlem av det statlige tater-/romaniutvalget som skal legge frem sin utredning som NOU våren 2015, gjennom sin forskning har kunnet påvise at én av de 55 som er gravlagt anonymt i minnelunden, er av romanifolket og at det ikke er noe som tyder på at de gravlagte har blitt utsatt for eksperimentell behandling eller sterilisering.

Komiteen vil uttrykke forståelse for den uroen etterlatte kan sitte igjen med når de ikke vet hvor

deres slektninger er gravlagt. Komiteen mener de lokale gravplassmyndighetene må legge til rette for at de som mener seg berørt av fellesgraven, kan få et svar på om deres familiemedlemmer ligger der, innenfor de rammer taushetsplikten legger.

Komiteen legger videre til grunn at problemstillingen rundt umerkede graver blir belyst i tater-/romaniutvalgets arbeid og den påfølgende NOU, og at eventuell ny kunnskap om umerkede graver følges opp av regjeringen på egnet måte.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:34 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken og Snorre Serigstad Valen om umerkede graver – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 20. mai 2014

Trond Giske

leder

Norunn Tveiten Benestad

ordfører